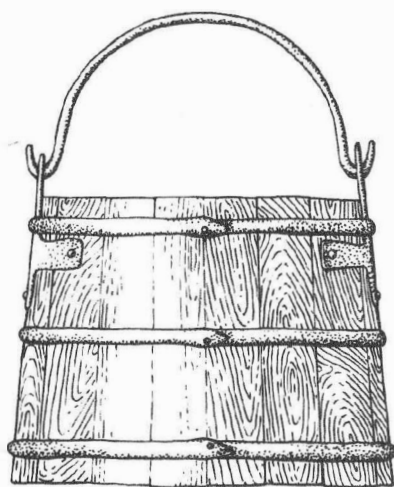

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1984

BRNO 1987

HROBY V PROSTORU ZANIKLÉHO GOTICKÉHO KOSTELA NA PŘEDHRADÍ V OLOMOUCI

/okr. Olomouc/

Vít Dohnal, Krajské vlastivědné muzeum Olomouc

Při kladení elektrického kabelu v severní části dvora Filosofické fakulty UP na Křížkovského ul. č. 10 byl v létě 1984 zachycen kostrový hrob orientovaný Z-V. Hrob byl už kdysi porušen, takže se zachovala pouze jeho západní část s lebkou a s horní částí trupu, na níž ležela velká, ozdobně vyřezávaná zrna kostěného růžence. Kostra byla 60 cm pod nynějším povrchem. Z polohy je zřejmé, že hrob se nacházel v půdorysu kostela, který zde byl zjištěn při výzkumu pražského archeologického ústavu v letech 1948-49 a byl interpretován jako gotická přestavba prvního olomouckého biskupského kostela sv. Petra¹. Otevřená zůstává otázka datování objeveného hrobu. Za současného stavu sice nelze vyloučit, že by mohlo jít o hrob středověkého původu, který byl uložen pod podlahou zmizelého kostela, ale pravděpodobnější je, že patřil ke hřbitovu, založenému až po zboření kostela v r. 1792.

Podle sdělení pracovníků rektorátu další dva až tři hroby se našly před několika lety při zemních pracích v blízkosti výtahu při západním obvodu dvora, JZ od nynějšího nálezů a mimo půdorys gotického kostela.

Poznámka:

1 K. Reichertová, Přemyslovský hrad a předhradí v Olomouci, AR I, 1949, 60-73.

Gräber im Raume der gotischen Kirchenwüstung auf dem Předhradí /Vorbürg/ in Olomouc /Bez. Olomouc/. Auf dem Olomoucer Předhradí stiess man im Raume der heutigen Křížkovského Gasse auf einige Gräber, deren Datierung, bei dem Mangel an Beigaben, unsicher ist. Sie könnten zu der gotischen Kirche gehören, die hier vor Jahren festgestellt worden war¹, oder aber - und das scheint wahrscheinlicher zu sein - könnte es sich um Bestattungen auf einem erlöschten Friedhof handeln, der an diesen Stellen nach der Niederreissung der angeführten Kirche im Jahre 1792 gegründet wurde.

NOVÉ STŘEDOVĚKÉ NÁLEZY Z OLOMOUCE /okr. Olomouc/

Drahomíra Kaliszová, Krajské vlastivědné muzeum Olomouc

V červnu 1984 prováděla učňovská škola, umístěná v budově bývalého Slovanského gymnasia na Kosinově ulici, výkopy inženýrských sítí v budově i před ní. Při prohlídce výkopů mi dělníci a učni předali nalezené střepy a zvířecí kosti. Výkopy byly zhruba 1,8 m hluboké a jejich stěny tvořila navázka. Střepy z 15. - 16. stol. se nalézaly jen v nejhlubších místech výkopů, kde u dna vystupovala tmavá kulturní vrstva.

V létě 1984 uskutečnila Univerzita Palackého výkopy pro plyn na ulicích Křížkovského a Wurmově. Výkop hluboký 120 cm vedl kolem chodníku při budově bývalé Tereziánské zbrojnice s odbočkou k domu č. 19 na Wurmově ulici, v němž je Státní archiv, pokračoval ke vchodu do domu č. 14 na Křížkovského ulici a kolem chodníku k domu č. 12, v němž sídlí Ústav marxismu-leninismu UP. Do hloubky 65 cm pod povrchem byla navázka, pod ní vrstva šedohnědé hlíny s kamením. Pod prvním a mezi druhým a třetím oknem Zbrojnice směrem od náměstí J.V. Friče vybíhaly 20-25 cm daleko do výkopu dva bloky nepravidelného zdiva z lomového kamene spojovaného maltou. V úrovni navázky bylo zdivo vytrháno, ve vrstvách pokračovalo až do dna výkopů. Bloky základového zdiva byly vzájemně vzdáleny 190 cm. Střepy, které mi předali studenti-brigádníci, patří jednak věteřovské skupině a byly nalezeny zřejmě v druhotné poloze, většina náleží období mladohradištnímu a několik pochází ze 13. až 16. stol.

Neue mittelalterliche Funde aus Olomouc /Bez. Olomouc/. In den Aushuben für Ingenieurnetze in der Kosinova Gasse in Olomouc fand man Scherben aus dem 15. - 16. Jahrhundert.

Aus den Aushuben für die Gasleitung in der Křížkovského und Wurmovna Gasse stammen Věteřov, jungburgwallzeitliche und mittelalterliche Scherben.

STŘEDOVĚKÝ HRÁDEK U PŘÍBRAMI /okr. Brno-venkov/

Josef Unger, AÚ ČSAV Brno

J. Šrámek z Rosic a K. Mejzlík z Tetčic upozornili, že asi 2 km severozápadně od Zastávky u Brna v Mariánském údolí na pravém břehu potoka Bělá voda stával hrádek, který je dnes již částečně zničen kamenolomem. Zvláště je zničen 14 m dlouhý příkop, který odděloval asi 90 m dlouhou úzkou ostrožnu od ostatního terénu. V malé vyvýšenině o průměru asi 6 m, která bývala v opevněném areálu, byly zachyceny

pozůstatky zdiva z lomového kamene kladeného většinou na hlínu. Zeď široká 0,7 - 0,8 m se dochovala místy do výšky 0,5 m. Podařilo se odkrýt jižní zeď objektu dosahující délky 4,0 m. Další průběh zdiva nebyl do - sud zjištěn. Ojedinelé zlomky keramiky jsou datovatelné do 14. - 15. stol.

Hypoteticky můžeme zkoumanou lokalitu ztotožnit s tvrzí u zaniklé vsi Lhotka, která je uváděna v písem - ných pramenech k r. 1420 a která, patrně nesprávně, bývala ztotožněna s "Hradiskem" u Zbraslavi¹. K ově - ření této hypotézy bude však třeba přesně lokalizovat zaniklou Lhotku a ze zkoumané lokality získat prů - kaznější nálezový materiál.

Poznámka:

1 V. Nekuda - J. Unger, Hrádky a tvrže na Moravě, Brno 1981, 176.

Mittelalterlicher Hausberg bei Příbram / Bez. Brno-venkov/. Auf dem teilweise zerstörten mittelalterlichen Hausberg entdeckte man Gemauerreste und vereinzelt Keramikbruchstücke aus dem 14. - 15. Jahrhundert.

DOKONČENÍ VÝZKUMU U OPEVNĚNÉHO KOSTELA V KURDĚJOVĚ /okr. Břeclav/

Josef Unger, AÚ ČSAV Brno

V červenci a srpnu 1984 byl dokončen výzkum v souvislosti s generální opravou opevněného kostela sv. Jana Křtitele v Kurdějově. Dvěma sondami situovanými na vnitřní straně hradby jihozápadně od kostela by - la ověřována hypotéza o původním vstupu do opevněného areálu z této strany. Sondy zůstaly negativní, tak - že s vjezdem do opevněného areálu v prostoru mezi opevněnou farou a hradbou nelze počítat. Pozůstatky brány byly však zjištěny v jižním úseku hradby, východně od dnešního schodiště zpřístupňujícího ohrazený areál. Brána byla široká 2,8 m a v jejím středu byl objeven kanál vyzděný z cihel a krytý mříží. Dru - hotně byl ve zdivu brány použit kamenický článek. Situace vjezdu do opevněného areálu ve fázi 15./16. stol. zůstává tedy nadále nejasná. V souvislosti s pátráním po studni nebo cisterně byl vyčištěn suterén věže, kde se zjistilo vydláždění dna keramickými dlaždicemi, ale žádné stopy po hledaném objektu. Ani ve čtver - cové prostoře u jižního úseku hradeb nebyla studna, ani cisterna objevena. V sondě východně od sacristie /bývalé věže/ bylo objeveno cihlami vyzděné vyústění větráku z podzemních chodeb.

Beendigung der Grabung bei der befestigten Kirche in Kurdějov /Bez. Břec - lav/. Entdeckung eines 2,8 m breiten Tores in dem sekundär ein Steinmetzglied benützt wurde. Die Su - che nach einem Brunnen oder einer Zisterne war erfolglos.

ZÁCHRANNÝ VÝZKUM V MÍSTECH ZRUŠENÉHO KOSTELA NA VRANOVĚ U BRŇA

/okr. Brno-venkov/

Josef Unger, AÚ ČSAV Brno

Při úpravách zrušeného hřbitova na Vranově u Brna si povšimli studenti J. Havlát a P. Opatřil vyčníva - jícího kamene v jižní hřbitovní zdi. Při záchranném výzkumu bylo zjištěno, že ke kamenné zdi, v níž byly použity i cihly, došlo na severní straně k přistavení cihlového zdiva. Rozměry použitých cihel jsou 28x14 x6 cm a 27x13,5x6,5 cm. Dále se našly zlomky bobrovek o š. 2 cm a šestiboké dlaždice š. 3 cm. Zjišťo - vací sondou byla zachycena i skládka lidských kostí. Celou situaci komplikovaly recentní hroby. Nalezené pozůstatky je možno považovat za zbytky kostela sv. Barbory¹, o němž víme, že r. 1652 byl rozšířen a koncem 18. stol. zbořen. Jeho polohu a částečně i podobu známe především z vyobrazení neznámého malí - ře z r. 1775².

Poznámky:

1 Na nálezy upozornil L. Rozbroj z AÚ ČSAV v Brně. F. A. Slavík, Vlastivěda moravská, Brněnský okres, Brno 1897, 360.

2 A. B. Král, Vranov u Brna, 1968.

Rettungsgrabung an Stellen der aufgehobenen Kirche in Vranov bei Brno /Bez. Brno - venkov/. Man hat den Teil der Fundamente von der Kirche der Hl. Barbara gefun - den, die am Ende des 18. Jahrhunderts eingerissen worden war.

PŘEHLED VÝZKUMU 1984

Vydává :	Archeologický ústav ČSAV, sady Osvobození 17/19
Odpovědný redaktor:	akademik Josef Poulík
Redaktoři:	Dr. Z. Himmelová, Dr. J. Stuchlíková, Dr. J. Unger
Překlady:	Dr. R. Tichý, E. Tichá
Kresby:	A. Krechlerová, P. Šindelář, B. Klíma, M. Plaček, J. Svoboda
Na titulním listě:	rekonstrukce vědérka ze slovanského hradiska Břeclav-Pohansko
Tisk:	VH 103 ZO Svazarmu Brno
Evidenční číslo:	ÚVTEI - 73332
Vydáno jako rukopis:	450 kusů - neprodejné